

Nr 13

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar; given Stockholms slott den 30 december 1959.

Kungl. Maj:t vill härmed under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—7:o hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gösta Netzén

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 december 1959.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, NORDLANDER.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Netzén, anmäler efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet vissa ärenden angående försäljning av kronoegendomar, vilka ärenden synts böra föranleda framställning till riksdagen, samt anför följande.

1:o

Alby 1¹ i Stockholms län

Domänstyrelsen (skr. 26/9 1958) hemställer, att kronoegendomen förra häradsskrivarbostället 5/8 mantal Alby 1¹ i Söderbykarls socken, Stockholms län, säljes genom utbud.

Beträffande egendomens beskaffenhet meddelar styrelsen i huvudsak följande.

Egendomen är belägen vid allmänna landsvägen Norrtälje—Väddö omkring 14 km från staden. Arealen utgör — efter avstyckning år 1955 av ett skogsskifte om 37 ha — 104 ha, varav ungefärligen 39,5 ha åker och äng, 53 ha avrösningsjord och 11,5 ha impediment. Av åkern består omkring 15 ha av lerjord. Övrig åkerareal utgöres av dels sandblandad mulljord, dels dyjord. Arronderingen är splittrad. Planenlig täckdikning saknas. Egendomens skogsmark — ungefärligen 42 ha av avrösningsjorden — är av medelgod bonitet. Vad angår åbyggnaderna, är manbyggnad och ladugård i knappt medelgott, övriga byggnader i medelgott skick. Taxeringsvärdet för inägora utgör 69 000 kr. Skogsmarken är samtaxerad med annan egendom.

Uppskattningsnämnden har vid förrättning, avslutad den 21 november 1957, saluvärderat inägora till 69 650 kr.

Värdet av skogsmark och växande skog, 3 560 m³ sk, har den 22 oktober 1957 av domänstyrelsen fastställts till 63 000 kr. Vid omräkning av skogsvärdet den 9 december 1959 efter den för budgetåret 1959/60 gällande räntefaktorn 4,5 procent, har detta värde av domänstyrelsen nedsatts till 54 000 kr.

Lantbruksstyrelsen har den 6 december 1958 efter hörande av lantbruksnämnden saluvärderat inägora till 52 000 kr. samt skogsmarken med växande skog till 33 000 kr.

Lantbruksnämnden har den 7 oktober 1954 förklarat sig inte ha något att erinra mot egendomens försäljning.

Domänstyrelsen har funnit Alby 1¹ hänförlig till sådan kategori av kronoegendom, som inte bör bibehållas i kronans ägo. Egendomens arrendator har fransagt sig optionsrätten till förnyat arrende, varför styrelsen jämlikt tillämpad praxis inte finner anledning att hembjuda honom egendomen till inköp. Vad beträffar de olika saluvärden, som domänstyrelsen och lantbruksnämnden kommit fram till, framhåller domänstyrelsen följande.

Sedan uppskattningsnämndens värdering skedde 1956 och 1957 har en påtaglig försämring av fastighetspriserna skett. För de värderingar som uppskattningsnämnden haft att diskutera under 1958 har sålunda tillämpats 8 å 10 procent lägre priser än 1957. Detta innebär givetvis, att det fall kan uppstå, då ett år 1958 beräknat pris understiger det år 1956 åsatta taxeringsvärdet. Från fastighetsmäklare och andra som sysslar med försäljningar uppger också att det numera icke får anses såsom ovanligt att försäljningspriserna understiger nu gällande taxeringsvärden. Med hänsyn till vad ovan anförts synes alltså skäl tala för att det pris som uppskattningsnämnden föreslagit skall sänkas med dels ca 9 procent å föreslagna 69 650 kr., dels med 3 600 kr. för den måhända för högt värderade åkern vid »Långängen». Uppskattningsnämndens pris bör sålunda sänkas till ett till 60 000 kr. avrundat belopp. Såväl domänstyrelsen som lantbruksnämnderna beräknar för skogsmark och skog ett avkastningsvärde på basis av deducerade bruttopriser. Uppkommen värdeskillnad beror huvudsakligen på att domänstyrelsen och lantbruksnämnderna tillämpar olika diskonteringsfaktorer men kan även sammanhänga med skilda uppfattningar om takten i avverkningsuttagen och i fråga om sortimentsfördelningen. Domänstyrelsen

tillämpade vid värderingstillfället en räntefaktor av 4 procent, medan lantbruksnämnderna tillämpade 5,5 procent räntefaktor. Enligt domänstyrelsens beslut den 22 oktober 1957 fastställdes värdet av skogsmarken och skogen å del av kronoegendomen Alby nr 1 till 63 000 kr. Därefter har domänstyrelsen företagit vissa ändringar vid värderingen beträffande avdraget för allmänna omkostnader. Normal omfattning av skogsvårdsåtgärder, som tidigare ingått i allmänna omkostnaden, avdrages numera särskilt. Dessutom göres interimistiskt en justering efteråt av det av värderingsmannen framräknade värdet genom att avkastningsvärdet å skogen omräknas till ett »kursvärde» efter det ränteläge som normalräntan för statens utlåningsfonder har. Omräknas skogens avkastningsvärde enligt nu gällande föreskrifter och med justering till dagens »kursvärde», erhålles å den del av kronoegendomen Alby 1¹, som ifrågasattes till försäljning, ett värde å skogsmark och skog av 57 000 kr.

Med hänsyn till vad som sålunda anförts finner domänstyrelsen, att saluvärdet bör bestämmas till 117 000 kr., varav 57 000 kr. för skogsmark och växande skog och 60 000 kr. för inägorna. Efter förut nämnd omräkning av skogsvärdet efter nu gällande räntefaktor sjunker emellertid saluvärdet till 114 000 kr. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträde om möjligt icke senare än den 14 mars 1959. Innehavare av över eigendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning härför än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av underhåll, reparation eller tillsyn av ledningarna så ock för skada, som genom ledningarna kan åsamkas betande kreatur. Köparen erlägger kostnaderna för avstyckning av förut antydda skogsskifte samt för lagfart å eigendomen ävensom övriga med köpet förenade utgifter samt de skatter och onera, som från tillträdesdagen kan belöpa på eigendomen. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Departementschefen

Domänstyrelsens förslag till försäljning synes mig böra godtagas. Saluvärdet bör därvid i enlighet med senast verkställda uppskattningar upptagas till 114 000 kronor, varav 60 000 kronor för inägorna och 54 000 kronor för skogsmark och växande skog. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att kronoegendomen Alby 1¹ i Söderbykarls socken, Stockholms län, må med ett saluvärde å 114 000 kronor säljas på i huvudsak de villkor, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o

Änga 2¹ i Jönköpings län

Domänstyrelsen (skr. 13/11 1959) hemställer, att kronoegendomen Änga 2¹ i Nävelsjö socken, Jönköpings län, säljes till Axel Fransson, arrendator å eigendomen fr. o. m. den 14 mars 1934.

Rörande egendomens beskaffenhet meddelas i huvudsak följande.

Egendomen, som är belägen omkring 19 km från Vetlanda, är till den 14 mars 1960 utarrenderad mot en avgift, som för arrendeåret 1958/59 utgjorde 1 620 kr. Arealen uppgår till 88,5 ha, därav enligt förrättningshandlingar 22,85 ha åker och äng. Återstående areal upptages såsom avrösningsjord. Enligt uppskattningsförrättning i oktober 1956 har emellertid 5,9 ha av ifrågavarande avrösningsjord bedömts ha inägokaraktär. Denna areal torde snarast utgöras av impedimentartad betesmark. Arealen produktiv skogsmark har beräknats till i runt tal 56 ha. Åkerjorden — omväxlande sand-, morän- och torvjord — ligger i stort sett samlad, ehuru i oregelbundna och något kuperade fält. Ängsmarken har i stort sett liknande arrondering. Dikningsförhållandena kan betecknas såsom tillfredsställande och hävden god. Av åbyggnaderna är mangårdsbyggnaden — uppförd 1942 — av god beskaffenhet. Ladugårdsbyggnaden — uppförd 1925 — kan bedömas såsom medelmåttig. Av de fasta anläggningarna tillhör vissa vattenledningar och hydrofor samt en del elektriska installationer arrendator Fransson. Antecknas må, att Sydsvenska kraftaktiebolaget har två elektriska ledningar framdragna över fastigheten, nämligen dels en distributionsledning för uteslutande gårdens försörjning, dels en högspänningsledning med sträckning Nässjö — Rismåla, vilken i huvudsak berör fastighetens skogsmark. Jordbruksvärdet för förutvarande Änga 1¹ — avseende inägorna till nuvarande Änga 2¹ — utgör enligt 1957 års taxering 52 200 kr. Skogsdelen till den nybildade fastigheten är samtaxerad med annan kronan tillhörig skogsmark.

Uppskattningsnämnden har vid förrättning den 4 oktober 1956 saluvärderat inägorna till 57 000 kr.

Värdet av skogsmarken och skogen har den 4 juli 1956 av *domänstyrelsen* fastställts till 175 000 kr. Den 15 februari 1957 har styrelsen efter omräkning av skogsvärdet beslutat sänka köpeskillingen för skogsdelen med 21 000 kr. med rätt för köparen att tillgodoräkna sig värdet av en i samband med iordningställandet av ledningsgatan till kraftbolaget försäld rotpost å 13 250 kr., varjämte köparen berättigades att efter förvärv av fastigheten uppbära ersättning för förtidig avverkning resp. ianspråktagande av skogsmark inom ledningsgatan enligt överenskommelse, som skulle träffas med bolaget.

Lantbruksnämnden har den 9 november 1951 meddelat, att nämnden inte har något att erinra mot egendomens försäljning.

Domänstyrelsen anför vidare, att då försäljningsärendets fullföljande av lantmäteritekniska orsaker m. m. kommit att draga ut på tiden, har grunderna för bestämmandet av köpeskillingen numera i viss mån ändrats. Vad till en början avser värdet av inägorna, har sålunda sedan tiden för saluvärderingen en prisstegring för jämförlig jordbruksegendom ägt rum med omkring 12 procent enligt av styrelsen successivt införskaffat och bearbetat material. Såvitt angår värderingen av skogsmarken med växande skog måste vidare beaktas, att därvid ursprungligen tillämpats en diskonteringsfaktor om 4 procent samt att — sedan normalräntan numera höjts till 4,5 procent — en justering till nu gällande kursvärde bör ske. Skulle den tidigare föreslagna köpeskillingen för inägorna till fastigheten justeras i enlighet med den antydda prisutvecklingen, skulle köpeskillingen i fråga höjas

med i runt tal 7 000 kr. till 64 000 kr. Med hänsyn till i ärendet föreliggande särskilda förhållanden bör dock härvidlag en viss jämkning till köparens förman vara påkallad. Enligt vad styrelsen förstår, måste nämligen en förhöjd köpeskillning — åtminstone i fall höjningen sker med belopp av nyss angiven storleksordning — framstå såsom oskäligen för Fransson, enär höjningen inte skulle ha kommit i fråga, därest inte ärendet — utan varje vållande från Franssons sida — kommit att på grund av förut antydda omständigheter draga oförutsett långt ut på tiden. En annan synpunkt, som i sammanhanget må andragas, är att byggnadsbeståndet sedan värderingstillfället i viss grad undergått värdeminskning. Av dessa orsaker har styrelsen funnit sig böra föreslå en till 3 000 kr. begränsad förhöjning av den Fransson tidigare erbjudna köpeskillningen, i den mån densamma avsett inägorna. Omräkningen av skogsvärdet, enligt vad förut berörts, medför däremot en sänkning av det tidigare saluvärdet till 136 000 kr., vilket senare belopp av styrelsen fastställts genom protokoll den 8 september 1959. Häri ingår inte värdet av den omnämnda rotposten men väl den intrångsersättning bolaget i fråga har att utgiva genom anläggning av ledningsgatan och som enligt överenskommelse med bolaget kommer att utbetalas till Fransson, sedan försäljningen i förekommande fall genomförts. I överensstämmelse härmed har domänstyrelsen, med ändring av sina anbudsskrivelser den 9 november 1956 och den 15 februari 1957, i skrivelse den 25 september 1959 till Fransson förklarat sig beredd medverka till att fastigheten försäljes till honom för ett sammanlagt pris av 196 000 kr. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Fastigheten överläts i befintligt skick med tillträde å dag, som senare bestämmes. Endast domänverket tillhöriga hus och anläggningar ingår i försäljningen. Samtliga på arrendekontrakt mellan styrelsen samt köparen grundade ömsesidiga rättigheter och skyldigheter — med undantag i vad avser oguldna skatter och onera samt arrendeavgifter — skall anses reglerade genom försäljningen. Innehavare av över fastigheten med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan gottgörelse än ersättning av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller underhåll av ledningarna, ävensom för skada, som genom ledningarna kan åsamkas kreatur. Köparen äger uppbära ersättning för skada och intrång genom en av Sydsvenska kraftaktiebolaget å fastigheten anlagd gata för högspänningsledning till belopp, varom överenskommelse träffats med bolaget. Kostnaderna för de lantmäteritekiska åtgärderna för fastighetens bildande samt för lagfart ävensom övriga med köpet förenade utgifter samt de skatter och onera, som från tillträdesdagen kan belöpa på fastigheten, bestrides helt av köparen.

Arrendator Axel Fransson har den 31 oktober 1959 förklarat sig antaga försäljningsanbudet dock under anhållan, att köpeskillningen måtte sänkas med ett belopp av 747 kr., vilket Fransson uppgivit sig ha utgivit som likvid för utav honom inköpt vindfälld skog från försäljningsfastigheten.

Domänstyrelsen har efter att ha undersökt riktigheten av de lämnade uppgifterna inte ansett sig ha anledning ifrågasätta annat än att Franssons

sistnämnda begäran bör bifallas samt förordar, att egendomen säljes till Fransson för en köpeskillning av 195 253 kr.

Departementschefen

Mot domänstyrelsens försäljningsförslag har jag inte något att erinra. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att kronoegendomen Änga 2¹ i Nävelsjö socken, Jönköpings län, må säljas till egendomens arrendator Axel Fransson för en köpeskillning av 195 253 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

3:o

Fjälkinge 44¹¹ i Kristianstads län

Domänstyrelsen (skr. 17/9 1959) hemställer, att kronoegendomen förra kronohospitalshemmanet 11/12 mantal Fjälkinge 44¹¹ i Fjälkinge socken, Kristianstads län, säljes till Lennart Persson, egendomens arrendator fr. o. m. den 14 mars 1958.

Beträffande beskaffenheten av egendomen meddelas i huvudsak följande.

Egendomen, vilken totalt omfattar 39,5 ha, är belägen på ömse sidor om landsvägen Fjälkinge—Rinkaby ungefärligen 9 km öster om Kristianstads stad. Avståndet till Fjälkinge station utgör 2 km. Ägoslagen är tomt, trädgård och åker. Från vissa till omfattningen helt obetydliga impediment kan i sammanhanget bortses. Akermarken består till mindre del av lermylla på lerbotten, i övrigt av sandmylla på sandbotten. Längst i öster övergår sandmyllan på egendomen till flygsand. Dräneringsanläggningarna är gamla och bör — såvitt rör omkring 10 ha — förnyas. Av åbyggnaderna är boningshus, stallbyggnad och loglänga i knappt medelgott skick, svinhus och traktorgarage i medelgott skick. Över egendomen finnes framdragen en elektrisk starkströmsledning tillhörig Sydsvenska kraftaktiebolaget. Egendomens hävd är god. Taxeringsvärdet uppgår till 169 200 kr., allt jordbruksvärde.

Sedan den 14 mars 1958 brukas egendomen av Lennart Persson, som vid sagda tidpunkt övertog arrendet efter sin fader Per Persson. Den senare hade då innehaft egendomen sedan början av 1920-talet. Nuvarande arrendekontrakt gäller till den 14 mars 1960. Den årliga arrendeavgiften enligt kontraktet utgör 6 940 kr.

Uppskattningsnämnden har vid förrättning, avslutad i oktober 1957, saluvärderat egendomen till 172 440 kr. Vid försäljning från kronans sida, som av nämnden i förekommande fall förutsatts skola ske till den optionsberättigade arrendatorn, har dock nämnden föreslagit ett till 160 540 kr. reducerat saluvärde. Mellanskillnaden, 11 900 kr., avser värdet av vissa utav arrendatorn utförda och ägda anläggningar å egendomen med karaktär av fast egendom.

Lantbruksnämnden har förklarat, att egendomen får anses utgöra en lämplig brukningsenhet och att arrendatorn vid eventuell försäljning till honom säkerligen kan erhålla förvärvstillstånd.

Domänstyrelsen har funnit Fjälkinge 44¹¹ hänförlig till sådan kategori av kronoegendomar, som styrelsen vid inventering av desamma åren 1951—1953 funnit inte böra kvarbliva i allmän ägo. Det av uppskattningsnämnden beräknade saluvärdet för inägorna har granskats enligt styrelsens värderingsmetod utan att ge anledning till erinran. Vidare har styrelsen funnit den föreslagna prisreduceringen riktig. Styrelsen förordar därför, att egendomen säljes till Lennart Persson för en köpeskilling av 160 540 kr. Att jämväl Lennart Persson befunnits rätteligen böra åtnjuta den nämnda prisreduceringen sammanhänger med att någon inlösen från kronans sida av de utav fadern utförda anläggningarna inte ägt rum i samband med arrendatorsskiftet. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträde å dag, som senare bestämmes. Endast domänverket tillhöriga, å egendomen befintliga byggnader och anläggningar ingår i försäljningen. Samtliga på gällande arrendeavtal rörande egendomen grundade rättigheter och skyldigheter skall — dock med undantag för eventuellt oguldna arrendeavgifter samt skatter och onera — anses reglerade genom försäljningen. Innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse för skada till följd av ändring, reparation eller tillsyn av ledningarna ävensom för skada, som genom ledningarna kan åsamkas betande kreatur. Lagfarts- och inteckningskostnader ävensom övriga med köpet förenade utgifter samt å egendomen för tiden från tillträdesdagen belöpande skatter och onera erlägges av köparen. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Arrendatorn Lennart Persson har, efter förhandlingar med domänstyrelsen, godtagit det föreslagna saluvärdet och övriga ifrågasatta köpevillkor.

Departementschefen

Försäljningsförslaget föranleder ingen erinran från min sida. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att kronoegendomen Fjälkinge 44¹¹ i Fjälkinge socken, Kristianstads län, må säljas till egendomens arrendator Lennart Persson för en köpeskilling av 160 540 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:0

Viarp 11¹ i Malmöhus län

Domänstyrelsen (skr. 17/9 1959) hemställer, att kronoegendomen f. d. skolhemmanet 1/3 mantal Viarp 11¹ i Härslövs socken, Malmöhus län, säljes till Sven och Sonja Jönsson, arrendatorer av egendomen fr. o. m. den 14 mars 1947.

Beträffande beskaffenheten av egendomen meddelas i huvudsak följande.

Hemmanet Viarp 11¹ är beläget omkring 10 km nordost om Landskrona och 3 km från Vadensjö järnvägsstation. Arealen utgör ca 16,5 ha åker, tomt och trädgård. Åkerjorden består till ungefärligen två tredjedelar av lerblandad mylla av god beskaffenhet på lerblandad botten och i övrigt av dels god sandmylla på sandbotten, dels sandmylla på lerbotten. Dräneringsanordningar i egentlig mening saknas. Hävden är god. Åbyggnaderna är över lag ålderdomliga och i mindre tillfredsställande skick. Ny- och ombyggnadsarbeten är därför i icke ringa utsträckning påkallade. Över ägorna finnes framdragen en elektrisk distributionsledning, som förser gården med energi. Taxeringsvärdet utgör 93 600 kr., allt jordbruksvärde. Hemmanet brukas sedan den 14 mars 1947 av Sven Jönsson och hans hustru Sonja Jönsson i sambruk med av dem ägda närbelägna 7,3 ha obebyggd jord. Gällande arrendekontrakt utgår den 14 mars 1960. Arrendeavgiften för innevarande arrendeår utgör 2 000 kr., vartill kommer viss nybyggnadsskyldighet motsvarande en kostnad av 200 kr. per år.

Uppskattningsnämnden har den 23 september 1957 föreslagit ett saluvärde i och för sig av hemmanet av 95 000 kr. Vid en försäljning till arrendatorerna förordar nämnden en prisreducering till 85 000 kr., emedan vissa av arrendatorerna utförda och ägda fasta anläggningar på hemmanet har ökat hemmanets värde med 10 000 kr.

Lantbruksnämnden har den 23 februari 1957 meddelat, att hemmanets sambrukande med den av arrendatorerna ägda jord, som förut angivits, synes lämpligt, varför arrendatorerna torde kunna erhålla tillstånd att förvärva Viarp 11¹.

Domänstyrelsen har inte funnit anledning föreligga för kronan att behålla egendomen. Vid prövning enligt den av styrelsen använda värderingsmetoden har styrelsen funnit sig kunna godkänna saluvärdet. I samband därmed har styrelsen även prövat den av nämnden vid försäljning till arrendatorerna föreslagna prisreduceringen samt funnit denna vara riktig. I överensstämmelse med vad som i motsvarande fall tillämpas beträffande de egentliga kronoegendomarna, har styrelsen inte ifrågasatt annat än att hembud rörande egendomens försäljning i första hand borde tillställas de sittande arrendatorerna. Styrelsen förordar därför, att egendomen säljes till Sven och Sonja Jönsson för en köpeskilling av 85 000 kr. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Hemmanet överlåtes i befintligt skick med tillträde å dag, som senare bestämmes. Endast säljaren tillhöriga byggnader och anläggningar omfattas av försäljningen. Samtliga på gällande arrendeavtal rörande hemmanet grundade ömsesidiga rättigheter och skyldigheter skall — med undantag

i vad avser eventuellt oguldna arrendeavgifter samt skatter och onera — anses reglerade genom försäljningen. Innehavare av över hemmanet med vederbörligt tillstånd framdragen elektrisk ledning medgives rätt att bibehålla och nyttja ledningen utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse för skada, som kan uppkomma i samband med ändring, reparation eller tillsyn av ledningen ävensom för skada, som genom ledningen förorsakas kreatur. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Arrendatorerna Sven och Sonja Jönsson har, efter förhandlingar med domänstyrelsen, godtagit det föreslagna saluvärdet och övriga ifrågasatta köpevillkor.

Departementschefen

Biträdande försäljningsförslaget hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att kronoegendomen f. d. skolhemmanet Viarp 11¹ i Härslövs socken, Malmöhus län, må säljas till egendomens arrendatorer Sven och Sonja Jönsson för en köpeskilling av 85 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit..

5:o

Klamby 20¹ i Malmöhus län

Domänstyrelsen (skr. 6/6 1959) hemställer, att kronoegendomen förra predikantbostället 1/4 mantal Klamby 20¹ i Brandstads socken, Malmöhus län, säljes till Olof Olsson, arrendator av egendomen sedan 1934.

Beträffande egendomens beskaffenhet meddelas i huvudsak följande.

Egendomen, som är belägen omkring 7 km nordost Sjöbo järnvägsstation, innehåller totalt omkring 69,5 ha, varav 57 ha tomt, trädgård, åker och äng samt 9,75 ha produktiv skogsmark. Åkern består av delvis tämligen styv, delvis mer mullrik lera på lerbotten. Dräneringen är utförd på 1890-talet och fungerar otillfredsställande. Hävden är god. Av åbyggnaderna är en stall- och ladugårdsbyggnad i det närmaste förbrukad i vad avser ladugårdsdelen. Övriga byggnader är i stort sett i gott skick, ehuru en ekonomibyggnad med vagnbod är gammal och otidsenlig. Elektriska ledningar tillhöriga Sjöbo el-verk finnes framdragna över ägorerna. Egendomen arrenderas av nämndemannen O of Olsson. Nuvarande arrendekontrakt utgår den 14 mars 1960. Arrendeavgiften för arrendeåret 1958 14/3 1959 uppgick till i runt tal 5 000 kr. Taxeringsvärdet för egendomens inägodel utgör 227 400 kr. Skogsdelen är samtaxerad med annan fastighet.

Uppskattningsnämnden har den 24 september 1957 saluvärderat inägorerna om 57 ha tomt, trädgård, åker och äng till 245 300 kr., varvid nämnden dock föreslagit, att vid avsedd försäljning till arrendatorn avdrag måtte ske med 45 000 kr., motsvarande vad som av saluvärdet enligt nämndens

bedömande belöper på vissa av arrendatorn utförda och ägda fasta anläggningar å egendomen.

Värdet av skogsmarken och växande skog — 1 250 m³ bok, avenbok och ek — har den 25 november 1958 av domänstyrelsen fastställts till 44 000 kr. Vid omräkning av skogsvärdet den 9 december 1959 efter nu gällande räntefaktor har detta värde av domänstyrelsen nedsatts till 42 000 kr.

Lantbruksnämnden har den 23 februari 1957 meddelat, att nämnden inte har något att erinra mot egendomens försäljning samt att arrendatorn torde kunna erhålla förvärvstillstånd för densamma.

Domänstyrelsen har vid inventering av jordbruksdomänerna under åren 1951—1953 funnit egendomen tillhöra sådan kategori egentliga kronoegendomar, som inte bör kvarbliva i allmän ägo. Det av uppskattningsnämnden föreslagna försäljningsvärdet på inägorna har granskats enligt styrelsens värderingsmetod utan att ge anledning till erinran. Även den av nämnden på angivna grunder förordade reduceringen av sagda värde vid överlåtelse till arrendatorn har styrelsen funnit skälig. Styrelsen förordar därför, att egendomen säljes till Olof Olsson för en köpeskilling av (200 300 + 44 000 =) 244 300 kr. Vid omräkning av skogsvärdet efter gällande räntefaktor kommer saluvärdet emellertid att utgöra 242 300 kr. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträde å dag, som senare bestämmes. Annan än domänverket til höriga byggnader och anläggningar å egendomen omfattas inte av försäljningen. Samtliga på arrendekontrakt rörande egendomen grundade rättigheter och skyldigheter mellan kronan samt köparen — dock med undantag för vad som avser oguldna arrendeavgifter samt skatter och onera — skall anses reglerade genom försäljningen. Innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse för skada till följd av reparation, tillsyn eller underhåll av ledningarna samt för skada, som genom ledningarna kan åsamkas betesdjur. Lagfartskostnader samt övriga med köpet förenade utgifter samt sådana skatter och onera, som från tillträdesdagen kan belöpa på egendomen, skall helt bestridas av köparen. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) rörande försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Arrendatorn Olof Olsson har, efter förhandlingar med domänstyrelsen, godtagit det föreslagna saluvärdet och övriga ifrågasatta köpevillkor.

Departementschefen

Jag tillstyrker försäljningsförslaget och hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att kronoegendomen Klamby 20¹ i Brandstads socken, Malmöhus län, må säljas till egendomens arrendator Olof Olsson för en köpeskilling av 242 300 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

6:0

Grängesbergs gruvallmanning 1¹ i Kopparbergs län

Domänstyrelsen (skr. 6/10 1959) hemställer, att av fastigheten Grängesbergs gruvallmanning 1¹ i Grangärde socken, Kopparbergs län, fem områden om tillhopa 136,79 ha säljes till Grangärde kommun för en köpeskilling av 421 000 kr.

Till grund för framställningen ligger en av *Grangärde kommun* till domänstyrelsen ingiven ansökning den 26 juni 1956, vari anföres i huvudsak följande.

Genom riksdagens bifall till propositionen 1951:115 bemyndigades domänstyrelsen att till Grangärde socken av fastigheten Grängesbergs gruvallmanning 1¹ försälja fyra områden om tillhopa 102,9345 ha för en köpeskilling av 499 000 kr. och under vissa angivna villkor. Denna försäljning medgavs, för att Grängesbergs gruvsamhälle skulle kunna beläggas med rationella byggnadsplaner och tomtmark frigöras för såväl egna hem som flerfamiljshus och småindustri. Gruvsamhället har dels på grund av de betydande gruvöppningarna, dels på grund av gruvskogens inkilningar på övrig mark fått en allt för dyrbar utsträckning och ovanligt splittrad form. Den genomförda försäljningen har emellertid medfört, att de olika samhällsgrupperna efterhand kunnat sammanföras till större enheter.

1951 års försäljning avsåg i första rummet att frigöra lämplig tomtmark för nybebyggelse av bostäder och småindustri. Frågorna om de på gruvskogen befintliga bostäderna — som alla tillhör gruvindustrin — och de stora industrianläggningarna, saknade man då anledning att diskutera.

Det nu aktuella köpet är en komplettering av det tidigare och omfattar följande fem områden.

1) Område vid Lisselmågtorpet, 2) Gruvhagarna, 3) Dynamitfabriksområdet, 4) Område med varpberg och 5) Område vid Bergslagsschaktet.

De olika områdenas friköp föranledes av i första hand följande skäl:

Område 1). På grund av att vägar samt vatten och avloppsledningar redan finnes framdragna till detta område, kan det exploateras för egna hembebyggelse till låga kostnader. Tillgång på lämplig mark för egna hem är inom denna del av Grängesberg synnerligen begränsad.

Område 2). Bostadsbebyggelsen på området äges av Grängesbergsbolaget, som avser att överlåta den och eventuel nybebyggelse på bostadsrättsföreningar. Detta kan endast ske, om bostadstomterna avstyckas och försäljes.

Industribyggnaderna på detta område är delvis uppförda på fri och delvis på ofri grund, vilket givetvis medför komplikationer i olika avseenden. Det är därför i hög grad ett kommunalt intresse, att här berörda markområde får friköpas.

Område 3) omfattar AB Express Dynamits fabriksanläggningar. Fabriken är av sådan karaktär, att den enligt vår mening bör helt friläggas från övrig bebyggelse. Detta kan ske genom friköp av mark för och runt om anläggningarna.

Område 4) utgöres till stor del av upplagsplatser för ofyndigt berg, som arrenderas av gruvbolagen. Det kan dessutom förutses, att vissa delar av området, på grund av gruvdriftens fortgång, kommer att gå i ras. Ett återställande av den upplåtta marken i »dess ursprungliga skick» efter arrendetidens utgång är sålunda icke möjligt.

Område 5) omfattar delar av Stora Kopparbergs Bergslags industriområ-

de och är f. n. under utbyggnad. För ett friköp av detta talar motsvarande skäl, som anförts för område 2).

Kommunen önskar till slut framhålla, att kommunalfullmäktige nyligen beslutat, att en generalplan skall upprättas för Grängesbergs gruvsamhälle. Det är då av synnerlig vikt, att kommunen behåller för samhålets utformning i olika avseenden fundamentala områden, så att de i framtiden kan disponeras på för gruvsamhället lämpligaste sätt.

I propositionen 1951:115 har lämnats en redogörelse för Grängesbergs gruvskog (Grängesbergs gruvvallmanning 1¹).

Rörande de till försäljning ifrågasatta fem områdena samt rörande värderingen av dem inhämtas av domänstyrelsens föreliggande skrivelse bl. a. följande.

Områdena är belägna inom Grängesbergs gruvsamhälle. Deras sammanlagda areal utgör 136,794 ha och fördelar sig sålunda:

Område	Tomtmark	Parkmark	Inlösta	Övrig	Summa
nr	ha	m. m. ha	utmål ha	mark ha	ha
1	4,50	1,65		0,70	6,85
2	0,40		18,22		18,62
3	10,95		31,72	27,65	70,32
4	4,71	8,41		13,58	26,70
5	0,72		13,58		14,30
Summa	21,28	10,06	63,52	41,93	136,79

Enligt verkställd stamräkning av den äldre skogen och okuläruppskattning i övrigt utgör virkesförrådet 2 713 m³sk, därav 40 procent tall, 51 procent gran och 9 procent björk. Områdena har av domänstyrelsens värderingsman, jägmästaren A. Hellström, värderats till sammanlagt 421 000 kr. Bostadsstyrelsen, som värderat områdena till 375 500 kr., har framställt erinringar mot domänstyrelsens värdering i två avseenden, det ena rörande exploateringstiden för del av område nr 1, det andra avseende värdet av de som park upptagna områdena. Såsom redan framgår av kommunens framställning om markförvärv är tillgången på lämplig mark för egna hem inom den del av gruvsamhället, som utgöres av område nr 1, synnerligen begränsad. Kommunen uppger vidare, att vägar samt vatten- och avloppsledningar är framdragna till området, varför området till låga kostnader kan exploateras för bostadsbebyggelse. Man torde alltså kunna förvänta, att exploateringen sker i rask takt. Förrättningsmannen har också efter att ha rådgjort med representanter för kommunen funnit, att exploateringen för den del av området, varom här är fråga, kommer att påbörjas omedelbart och vara avslutad om fem år. Bostadsstyrelsen har däremot ansett, att exploateringen av förenämnda del av området först kommer att påbörjas om fem år. Det är givetvis inte nu möjligt att med säkerhet kunna avgöra, i vilken takt exploateringen kommer att bedrivas. Då det emellertid får anses vara styrkt, att bostadsbehovet är stort och området lättexploaterat saknas enligt domänstyrelsens mening anledning frånga det av förrättningsmannen föreslagna värdet.

Vad slutligen angår värdet av parkmarken har denna fråga vid flera tillfällen varit föremål för Kungl. Maj:ts och riksdagens prövning, senast beträffande försäljning av ett område av kronoegendomen Vä i Kristianstads län (propositionen 1959:108). Domänstyrelsens förslag om åsättande av ett värde av 0:50 kr./m² har därvid godtagits. Beträffande den som park ka-

raktäriserade delen av område nr 4 anför bostadsstyrelsen, att den i generalplanen upptagits som skyddsområde och därför saknade värde som rekreationsområde för något särskilt bostadsområde, varför värdet ej kunde anses ingå i något sådant områdes bebyggelsevärde. Bostadsstyrelsen har därför föreslagit ett värde av 0: 15 kr./m². Det förhållandet att området utgör skyddsområde finner styrelsen inte utgöra skäl för att det skall åsättas så lågt värde, som det av bostadsstyrelsen föreslagna. Styrelsen finner det skäligt, att samma värde beräknas härför som för parkmark.

För områdenas överlåtelse till Grangärde kommun föreslår domänstyrelsen följande villkor.

Salulotten försäljes med den rätt kronan kan ha till densamma. Lotten tillträdes vid köpekontraktets underskrivande i då befintligt skick. Köpeskillingen erlägges kontant till domänstyrelsen vid tillträdet. Köparen är skyldig att omedelbart efter köpets avslutande på egen bekostnad ombesörja avstyckning av lotten. Parterna är skyldiga hålla de jämkningar i områdenas arealer, gränser och eljest, vilka kan komma att bestämmas vid avstyckningen. Köparen betalar samtliga å lotten på tiden efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera jämte kostnader för lagfart och övriga med köpet förenade utgifter. I köpet ingår ej å lotten befintliga byggnader och anläggningar, som ej tillhör kronan (domänverket). Köparen är skyldig svara för uppförande och underhåll av erforderligt stängsel i gränsen mellan försålda områdena och gruvallmännings mark. Innehavare av över lotten framdragna ledningar förbehålles rätt att behålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningarna. Köparen är skyldig respektera de upplåtelser, som angivits i särskild förteckning. Därest lotten skulle finnas besväras av ytterligare upplåtelser — utöver de servitut, som omförmäles i det följande — är köparen skyldig respektera även dessa. Kronan svarar för att nu kända skogsfångs- och mulbetesservitut, som besväras gruvallmännings, ej kommer att utövas inom lotten samt förbinder sig vidtaga åtgärder för avlösning av densamma. Köparen är skyldig gottgöra kronan vad köparen kontant eller in natura kommer att uppbära i form av arrende eller annan avgäld för av köpet omfattad jord för tiden före tillträdesdagen ävensom vara berättigad till samma ersättning avseende tiden efter samma dag. I köpet ingår ej före tillträdesdagen utstämplad skog och upphuggna virkesprodukter. Med köpet följer inte rätt till andel i rättigheter och förmåner, som kan tillkomma stamfastigheten Grängesbergs gruvallmanning 1¹. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterättelse.

Överlantmätaren har meddelat, att frågan om försäljningen behandlats vid sammanträde med den s. k. planeringskommittén inom länet i närvaro av bl. a. länsarkitekten, lantbruksdirektören, länsbostadsdirektören och överlantmätaren samt att därvid ingen erinran framförts mot förvärvet.

Vederbörande jägmästare och *överjägmästare* har inte haft något att erinra mot den verkställda värderingen.

Domänstyrelsen anför i sin skrivelse vidare.

Enligt tidigare beslut om försäljning av mark från till bergshanteringens understöd anslagna skogar (bl. a. den 15 juni 1951 angående försäljning till Grangärde kommun av viss del av Grängesbergs gruvallmanning) har Kungl. Maj:t med riksdagen föreskrivit, att viss del av köpeskillingen skall avsät-

tas till en särskild fond, vars avkastning skall användas för ändamål, vartill allmänningen anslagits. I här förevarande fall har nuvärdet av alla framtida beräknade virkesavkastningar från den del av produktiv mark å saluområdena, som ej utgöres av inlösta utmål, uppskattats till 46 000 kr. Härtill har lagts värdet av skogen å de på område nr 5 befintliga inlösta utmålen, 12 000 kr., då denna skog vid bergmästarförrättningarna ej ingått i inlösen. Fondens storlek skulle utgöra 58 000 kr.

Nyttjanderättshavarna har förklarat sig tillstyrka försäljningen samt godkänt domänstyrelsens förslag om avsättning av sistnämnda belopp till fonden. De har vidare föreslagit, att fondmedlen placeras i börsnoterade aktier.

Kammarkollegiet anför i remissyttrande den 4 december 1959, att kollegiet inte har något att erinra mot försäljningen, samt framhåller i övrigt följande.

Skillnaden mellan domänstyrelsens och bostadsstyrelsens köpeskillingsförslag är relativt sett icke betydande (omkring 11 procent räknat på det högre beloppet), särskilt med beaktande av att värdet av ett försäljningsobjekt som det nu ifrågavarande är beroende av många ovissa faktorer och att värderingsresultatet därför alltid måste anses såsom ungefärligt och givet med rätt vid osäkerhetsmarginal. Med hänsyn härtill och då domänstyrelsens förslag godtagits av kommunen, får kollegiet — som icke funnit anledning att taga ställning till värderingen i detalj — tillstyrka att köpeskillingen bestämmas i enlighet med domänstyrelsens förslag. Mot de föreslagna köpevillkoren i övrigt, vilka överensstämmer med de villkor, som uppställts vid tidigare försäljning av gruvskogsmark till kommunen (prop. 1951: 115 p. 12:o), har kollegiet intet att erinra. I anslutning till villkoret angående nu kända skogsfångs- och mulbetesservitut har kollegiet från gruvskogens nyttjanderättshavare införskaffat en förbindelse att gentemot kronan svara för de kostnader, som kan föranledas av nämnda villkor, med undantag för kronans egna rättegångskostnader. Under åberopande av vad sålunda anförts biträder kammarkollegiet domänstyrelsens i ärendet gjorda hemställan.

Domänstyrelsen tillstyrker försäljningen till angiven köpeskillning och på förut nämnda villkor samt hemställer, att Kungl. Maj:t måtte inhämta riksdagens medgivande till försäljningen, varvid jämväl bör utverkas bemyndigande att av köpeskillingen ett belopp av 58 000 kr. avsättes till en särskild fond, vars avkastning skall användas för det ändamål, vartill gruvskogen är anslagen.

Grangärde kommun har den 23 januari 1959 godkänt domänstyrelsens saluvärdering och den föreslagna köpeskillingen

Departementschefen

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen har med riksdagens bifall år 1951 av den kronan tillhöriga, till bergshanteringens understöd anslagna fastigheten Grängesbergs gruvallmänning 1¹ avyttrats mark för bostads- och småindustribebyggelse. För samhällets vidare expansion erfordras emellertid ytterligare upplätelser från nämnda fastighet. Enligt en mellan domänstyrelsen och Grangärde kommun träffad preliminär överenskommelse skall från fastigheten mot en köpeskillning av 421 000 kronor och på vissa vill-

kor i övrigt avyttras fem områden om tillhopa omkring 136,79 ha, vilka ligger i samhället. Jag har intet att erinra mot denna överenskommelse.

Såsom vederlag för den nyttjanderätt, som innehavarna av denna rätt går miste om vid avyttring av omförmälda område av gruvallmanningen, skall — liksom vid försäljningen år 1951 — enligt träffad överenskommelse av köpeskillingen för områdena till en särskild fond avsättas det beräknade nuvärdet, tillhopa 58 000 kronor, av alla framtida virkesavkastningar från den del av produktiv mark å saluområdena, som inte utgöres av inlösta utmål, ävensom från vissa inlösta utmål, där skogen ej ingått i inlösen. Avkastningen av fonden skall användas för ändamål, vartill allmanningen anslagits. Jag finner den föreslagna anordningen lämplig. För en dylik disposition av viss del av köpeskillingen för områdena erfordras emellertid riksdagens medgivande.

Fonden torde böra förvaltas av domänstyrelsen i enlighet med de närmare föreskrifter, som Kungl. Maj:t kan meddela. Med Kungl. Maj:ts bemyndigande har jag nyligen tillkallat en sakkunnig för utredning rörande ändring av nuvarande ordning med upplåten nyttjanderätt till de s. k. gruvskogarna m. m. Därest denna utredning skulle resultera i en avveckling av nuvarande ordning med upplåten nyttjanderätt till omförmälda skogar, bör givetvis även spørsmålet om en avveckling av fonden upptagas i samband därmed.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels att omförmälda områden om tillhopa 136,79 hektar av fastigheten Grängesbergs gruvallmanning 1¹ i Grangärde socken, Kopparbergs län, må säljas till Grangärde kommun för en köpeskillning av 421 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit

dels att av köpeskillingen ett belopp av 58 000 kronor må avsättas till en särskild fond, vars avkastning skall användas för det ändamål, vartill gruvallmanningen anslagits.

7:o

Kiruna 1⁹⁴ i Norrbottens län

Domänstyrelsen (skr. 17/9 1959) hemställer, att fastigheten Kiruna 1⁹⁴ i Kiruna stad, Norrbottens län, säljes till Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag.

Beträffande bakgrunden till den föreslagna försäljningen och egendomens beskaffenhet meddelar styrelsen i huvudsak följande.

I skrivelse till domänstyrelsen den 10 juli 1957 har Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag (LKAB) anhållit att för bebyggelseändamål få förvärva ett omkring 70 ha stort område av kronoparken Kiruna i Kiruna stad, Norrbot-

tens län. Vid avstyckningsförrättningen befanns, att det område, som sökanden anhållit att få förvärva, fått en mindre lämplig utformning, då en stor del av LKAB:s industrianläggningar kommit att ligga inom området. På framställning av sökanden har gränserna för området därför ändrats på så sätt, att bättre överensstämmelse erhållits med det område, för vilket stadsplan upprättats. Härigenom har arealen av den nybildade fastigheten, som i jordregistret betecknats Kiruna 1⁹⁴, minskats från 70 ha till 52,30 ha. Fastigheten är belägen i omedelbar anslutning till befintlig tätbebyggelse, omkring 1 km norr om Kiruna järnvägsstation. Större delen av saluområdet är tidigare upplåten till bolaget.

En inom saluområdet belägen arrendelott Eva har av länsstyrelsen år 1934 upplåtits till gruvarbetaren O. W. Gretasson. Arrendeavtalet har sedermera förlängts till den 14 mars 1957 och inte uppsagts av någondera parten. Sedan LKAB med Gretasson träffat överenskommelse om köp av samtliga på lägenheten uppförda byggnader samt om övertagande av arrenderätten, har länsstyrelsen den 30 juni 1959 upphävt kontraktet räknat från den 14 mars 1959. Några andra än förenämnda byggnader eller anläggningar än sådana, som tillhör LKAB, finnes icke.

Bostadsstyrelsen har den 20 augusti 1958 saluvärderat egendomen till 102 000 kr., varvid för egnahemsändamål ca 122 700 m² kvartersmark åsatts ett värde av 40 öre per m² och ca 81 100 m² kvartersmark ett värde av 20 öre per m² samt för flerfamiljshus ca 45 400 m² kvartersmark ett värde av 80 öre per m². Övrig mark — för gata, öppna platser samt en planerad skola — har inte åsatts något värde.

Länsstyrelsen har den 14 oktober 1957 förklarat, att länsstyrelsen inte har något att erinra mot försäljningen, samt föreslagit, att köpeskillingen ökas med ett belopp av 8 214 kr., motsvarande 300 kr. per ha för de 27,38 ha, vilka av bostadsstyrelsen inte åsatts något värde. Länsstyrelsen anser, att lappfonden skall tillgodogöras detta belopp jämte 300 kr. per ha för förlorat renbete på övrig del av försäljningslotten eller sammanlagt 15 600 kr.

Vederbörande *jägmästare* och *överjägmästare* tillstyrker försäljningen.

Domänstyrelsen finner med hänsyn till länsstyrelsens yttrande det skäligt, att köpeskillingen höjes med ett belopp av 8 214 kr., motsvarande 300 kr. per ha för ett område av 27,38 ha, vilket av bostadsstyrelsen inte åsatts något värde. Det belopp som skall tillgodoföras lappfonden utgör alltså ($52 \times 300 =$) 15 600 kr. Styrelsen har i övrigt funnit sig kunna godtaga den av bostadsstyrelsen verkställda värderingen. Under dessa förhållanden föreslår styrelsen, att ifrågavarande fastighet säljes till Luossavaara—Kiiruna-vaara Aktiebolag för en köpeskillning av 110 000 kr. samt att det föreskrives att av köpeskillingen ett belopp av 15 600 kr. tillföres statens lappfond och återstoden 94 400 kr. tillföres domänverkets markfond. Försäljningen bör i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Fastigheten tillträdes vid köpekontraktets underskrivande. Köpeskillingen erlägges kontant till domänstyrelsen vid tillträdet. I köpet ingår ej å fastigheten befintliga enskilda tillhöriga byggnader och anläggningar. Köparen åligger att ensam svara för uppförande och underhåll av erforderligt stängsel i gränsen mellan kronoparken och fastigheten. Innehavare av över fastigheten med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles

rätt att ha ledningarna kvarstående och nyttja desamma utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningarna. Köparen betalar samtliga å fastigheten på tiden efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera samt kostnaderna för lagfart, avstyckning och övriga med köpet förenade utgifter. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag har förklarat sig godkänna köpeskillingen.

Departementschefen

Ifrågavarande mellan domänstyrelsen och *Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag* träffade preliminära försäljningsöverenskommelse synes böra godtagas. Av köpeskillingen har 15 600 kronor föreslagits skola tillföras statens lappfond som ersättning för förlorat renbete. Då sagda belopp ingår i den överenskomna köpeskillingen, anser jag mig böra tillstyrka förslaget. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

dels att fastigheten Kiruna 1⁰⁴ i Kiruna stad, Norrbottens län, må säljas till *Luossavaara—Kiirunavaara Aktiebolag* för en köpeskillning av 110 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit

dels att av köpeskillingen ett belopp av 15 600 kronor må tillföras statens lappfond och återstående belopp av 94 400 kronor domänverkets markfond.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—7:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämmer, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

G. Lüzell